

Siseministri määruse „Siseministri 4. oktoobri 2019. aasta määruse nr 32 „Sisekaitseakadeemia põhimäärus“ muutmise“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Eelnõu eesmärk on **tagada Sisekaitseakadeemia** (edaspidi *SKA*) **kolledžite nimetuste läbi-paistvus**. Selleks nimetatakse SKA justiitskolledž ümber vanglateenistuse kolledžiks, mis annab selgemalt edasi, et selles kolledžis õpetatakse ja arendatakse vanglateenistust.

Eelnõuga kaasneb **vähene mõju** SKA eelarvele ja Justiitsministeeriumile, kellel on vaja muuta justiitskolledži nimetus ära kolmes justiitsministri määruses. Sotsiaalne mõju on samuti vähe-oluline.

1.2. Eelnõu ettevalmistajad

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Siseministeeriumi õigusosakonna õigusnõunik Kertu Nurmsalu (kertu.nurmsalu@siseministeerium.ee, tel 612 5084) koostöös SKA-ga. Eelnõu ja seletuskirja juriidilist kvaliteeti on kontrollinud Kertu Nurmsalu. Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Siseministeeriumi õigusosakonna keeleteimetaja Heike Olmre (heike.olmre@siseministeerium.ee, tel 612 5241).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõu kohaselt muudetakse siseministri 4. oktoobri 2019. aasta määrust nr 32 „Sisekaitse-akadeemia põhimäärus“ (edaspidi *SKA põhimäärus*) avaldamismärkega RT I, 15.11.2022, 6.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb **ühest lausest**, millega asendatakse SKA põhimääruse § 15 lõikes 4 sõna „justiitskolledž“ sõnadega „vanglateenistuse kolledž“.

SKA-s on neli kolledžit:

- 1) finantskolledž;
- 2) justiitskolledž;
- 3) politsei- ja piirivalvekolledž ning
- 4) päästekolledž.

Kolledž moodustatakse, selle ülesandeid muudetakse ja selle tegevus lõpetatakse SKA nõukogu otsusega. Kolledži põhimääruse kinnitab SKA rektor.

Nimetus „justiitskolledž“ ei anna selgelt edasi, mida selles kolledžis õpetatakse ja arendatakse. Justiitskolledži eesmärk on koolitada vanglaametnikke kutse- ja rakenduskõrgharidusõppes, teha oma valdkonda toetavat teadus-, arendus- ja innovatsioonitegevust ning korraldada ja viia

läbi täiendusõpet.¹ Sõna „justiits“ tähendus ei piirdu aga vanglateenistusega. EKI ühend-sõnastiku² kohaselt tähistab see riiklikku õigusemõistmise korraldust ja kohtuasutuste süsteemi. Seetõttu on SKA otsinud justiitskolledžile nimetust, mis annaks täpsemalt edasi selle vald-konda.

Aastatel 1992–2004 nimetati justiitskolledžit korrektsioonikolledžiks³, kuid ka see avab vald-konda ainult osaliselt. Justiitskolledžis pakutakse vanglateenistuseks vajalikku esma- ja täiendusõpet. Võimalik on õppida korrektsiooni või vanglaametniku erialal ning omandada teabe ja uurimisametniku või juhtumikorraldaja kutse.⁴ Nimetus „vanglateenistuse kolledž“ avab seega paremini õppe sisu.

Justiitskolledži uue nimetuse valikuks tehti küsitlus, millele vastasid nii justiitskolledži õppurid ja töötajad kui ka seotud spetsialistid. Vastajaid oli üle 150. Nende pakutud nimetusvariantidest valisid sobivaima Justiitsministeeriumi vanglate osakonna juhid ja vanglate direktorid, kes otsustasid teha SKA-le ettepaneku nimetada justiitskolledž ümber vanglateenistuse kolledžiks. SKA nõukogu 21. detsembri 2023. aasta istungil arutati justiitskolledži nimetuse muutmist vanglateenistuse kolledžiks. SKA nõukogu otsustas kiita nimetuse muutmise heaks ja 16. jaanuarist 2024 on see „vanglateenistuse kolledž“.⁵

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõul ei ole Euroopa Liidu õigusega puutumust.

4. Määruse mõjud

4.1. Sotsiaalne mõju

Sihtrühm:

- 1) justiitskolledži õppurid ja
- 2) avalikkus, eelkõige need, kes tutvuvad SKA õppega.

Justiitskolledžis on umbes 160 õppurit. Neist 83 õpib praegu SKA-s ja hinnanguliselt 80 võetakse järgmisel õppeaastal vastu korrektsiooni või vanglaametniku erialale.

Kolledži nimetus peaks peegeldama selle õppe-, teadus- ja arendustegevust. Uus nimetus „vanglateenistuse kolledž“ annab selgemalt edasi, et selles kolledžis õpetatakse ja arendatakse vanglateenistust. Tänu sellele on SKA õppega tutvujatel lihtsam leida üles vanglateenistuse erialasid ja kutseid. Kohanemisvajadust eeldatavasti ei teki, sest muudatus on ühekordne ja SKA õppega tutvujatele ei ole määrav, mis oli vanglateenistuse kolledži vana nimetus. Praegusi õppureid mõjutab muudatus samuti vähe. Võimalik, et esialgu on vaja harjuda justiitskolledži uue nimetusega, kuid muudatus on tänu nimetuse läbipaistvuse suurenemisele positiivne ja ebasoovitavat mõju ei ole ette näha.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju võib pidada **väheoluliseks**, kuna mõju ulatus ja esinemise sagedus on väikesed ning ei kaasne olulisi riske ega negatiivset kõrvalmõju.

¹ [Justiitskolledž](#). – SKA veebisait. Vaadatud 07.02.2024.

² [justiits](#). – EKI ühend sõnastik 2023. Eesti Keele Instituut, Sõnaveeb. Vaadatud 07.02.2024.

³ [Justiitskolledž](#). – SKA veebisait. Vaadatud 07.02.2024.

⁴ [Miks tasub justiitskolledžisse õppima tulla?](#) – SKA veebisait. Vaadatud 07.02.2024.

⁵ [Hüvasti justiitskolledž, tere tulemast vanglateenistuse kolledž!](#) – SKA veebisait. Vaadatud 07.02.2024.

4.2. Mõju riigiasutuste korraldusele

1) Sihtrühm: SKA

SKA justiitskolledžis töötab 20 inimest.

Kuna justiitskolledž nimetatakse ümber vanglateenistuse kolledžiks, võib olla kolledži ja teistel SKA töötajatel vaja uue nimetusega harjuda. Samuti on vaja uuendada SKA visuaalse identiteedi juhiseid ja muid sisedokumente. Nende asjakohasena hoidmine on SKA töötajate põhitöö osa, mistõttu ei teki ka kohanemisvajadust. Mõju on positiivne, kuna eelnõuga suurendatakse SKA kolledžite nimetuste läbipaistvust. Ebasoovitavat mõju ei ole ette näha.

2) Sihtrühm: Justiitsministeerium

Kuna justiitskolledž nimetatakse ümber vanglateenistuse kolledžiks, on vaja muuta kolme justiitsministri määrust:

- justiitsministri 20. novembri 2000. aasta määrus nr 46 „Vanglaametniku ametiastmete le vastavad ametikohad“;
- justiitsministri 14. aprilli 2014. aasta määrus nr 14 „Vanglateenistuse ametniku ja vanglaametniku kandidaadi vormirietuse ja eraldusmärkide kirjeldus ning nende kandmise kord“;
- justiitsministri 5. septembri 2011. aasta määrus nr 44 „Järelevalve korraldus vanglas“.

Samuti on vaja ajakohastada vanglateenistus.ee veebisaiti, kus on viide justiitskolledžile.

Justiitsministeerium on muutmisevajadusest teadlik ja uue nimetuse valikul osalesid ka tema valitsemisala teenistujad. Muutmisevajadus on ühekordne ja Justiitsministeeriumi põhitöö osa, mistõttu ei teki kohanemisvajadust. Samuti ei kasva märgatavalt töökoormus, sest muuta on vaja üksnes ühte sõna. Ebasoovitavat mõju ei ole ette näha.

Järeldus mõju olulisuse kohta: mõju võib pidada **väheoluliseks**, kuna mõju ulatus ja esinemise sagedus on väikesed ning ei kaasne olulisi riske ega negatiivset kõrvalmõju.

Muudes valdkondades eelnõu mõju ei avalda ja seetõttu muud mõju ei hinnata.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Määruse rakendamiseks on vaja muuta SKA visuaalse identiteedi juhiseid. SKA-sse sisseastumise reklaame muuta ei ole vaja. Visuaalse identiteedi juhiste muutmine tellitakse teenuseosutajalt ja selle kulu on **umbes 2000 eurot**. Kulu kaetakse SKA eelarvest. Muid lisakulusid ei ole ette näha.

Määruse rakendamiseks peab SKA uuendama ka oma sisekorda. See on ühekordne tegevus ja SKA töötajate põhitöö osa. SKA on sellega juba alustanud.

Määruse rakendamise ei kaasne rahalist tulu.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras: kolmandal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist. Kuna määruse rakendamisega ei kaasne SKA-le lisategevusi, mis nõuaksid rohkem aega, ei ole vaja ka sätestada konkreetset jõustumisaega, vaid piisab üldises korras jõustumisest.

7. Eelnõu koostamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu koostamiseks Justiitsministeeriumile ja arvamuse avaldamiseks SKA-le.